

Møteinnkalling

Utvalg: Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávttošvuomi
álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kansalistarhaan johtokunta

Møtested: Vestre Porsangerveien 1335, Indre Billefjord

Dato: 17.06.2025

Tidspunkt: 12:00 -16:30

Ved eventuelt forfall er representantene selv ansvarlige for å gi vararepresentanten beskjed om å delta på møtet. Alle møtepapirer vil bli sendt ut på e-post og lagt ut på Stabbursdalen nasjonalparkstyrets nettside: <http://nasjonalparkstyre.no/Stabbursdalen/>

Nasjonalparkforvalter er tilgjengelig på telefon 78 95 03 77 / 409 12 470 eller e-post stabbursdalen@statsforvalteren.no.

Stabbursdalen nasjonalparkstyre deltar på åpning av natursti i Stabbursdalen landskapsvernområde, fra parkering til enden av Lompolaveien til Rørkulphytta. Fra 17.00-19.00

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 39/2025	Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet		
ST 40/2025	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 41/2025	Valg av underskrivere		
ST 42/2025	Orienteringer		
ST 43/2025	Klage på vedtak ST 33/2025	Lukket	2024/4822
ST 44/2025	Dispensasjon til helikopter		2025/198-8
ST 45/2025	Forhåndsvarsel om båtvrak og eierløse båter		2025/4094-7

ST 42/2025 Orientering

- Det orienteres om sak 2024/1457, dokument s. 5-6.
- Høring av planprogram og hovedutfordringer for Finnmark vannregion (2028-2033) – Forvalter orienterer, og høringsdokumenter er sendt over til nasjonalparkstyret. Høringsfrist 30. juni 2025.
- I sak 2024/8099 er det ikke kommet inn nye opplysninger. Sak u.off.
- Forvalter orienterer om progresjonen i restaureringsprosjektet med kjørespor.
- Det orienteres kort om fagtur den 20.-23. august 2025, som går til Øvre Pasvik og Varangerhalvøya nasjonalparker.
- Flere saker kan bli tatt opp under møtet ved behov.

STABBURSDALEN NASJONALPARKSTYRE
c/o Statsforvalteren i Troms og Finmark Postboks 700
9800 VADSØ

Trondheim, 12.06.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/10811

Saksbehandler:
Ingrid Moe Dahl

Ny oppnevning av vararepresentant til Stabbursdalen nasjonalparkstyre/Rávttosvuomi álbmotmeahccestivra/Rautusvuoman kanalistarhaan johtokunta

Det vises til vårt oppnevningsbrev av 30.01.2024 samt brev fra Hammerfest kommune
25.04.2025.

Hammerfest kommunestyre innstilte ny vararepresentant til Stabbursdalen nasjonalparkstyre
24.04.2025.

Etter forslag fra Hammerfest kommune oppnevnes Ingunn Mathisen som nytt varamedlem til
nasjonalparkstyret. Hun erstatter Marianne Simonsen for resten av inneværende valgperiode.

Forvalter orienterer styrerepresentantene om oppnevningen.

Hilsen
[Miljødirektoratet](#)

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Ingrid Moe Dahl
seniorrådgiver

Geir Wulff
Postboks 53, Tamsøyvingen 14
9700 Lakselv

Trondheim, 28.05.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/1463

Saksbehandler:
Hege Langeland

Omgjøring av vedtak – oppheve vedtak om overtredelsesgebyr

Vi viser til vedtaket vårt 21.02.2025 om overtredelsesgebyr og din klage 13.03.2025.

Vedtak

Miljødirektoratet endrer vedtaket 21.02.2025. Du ilegges ikke overtredelsesgebyr.

Vedtaket er fattet etter forvaltningsloven § 33 andre ledd andre punktum.

Bakgrunn for saken

Vi fattet 21.02.2025 vedtak om overtredelsesgebyr for brudd på vilkår i en tillatelse til motorferdsel.

Du har klaget på vedtaket i klage 13.03.2025.

Miljødirektoratets vurderinger

Miljødirektoratet har behandlet klagen i samsvar med forvaltningsloven § 33. I din klage er det gitt følgende opplysninger:

"Det foreligger for øvrig fra min side ikke noen bruk av tillatelsen. Jeg har i e-post 04.02.2024 opplyst at kjøreseddelen var utfylt og medtatt ved transport, og etter utløp behandla i samsvar med artikkel 17 i personopplysningsloven, men ikke hvem som har kjørt m.v."

Ut fra det du skriver, forstår vi det slik at du ikke har brukt tillatelsen. Dette er nye opplysninger i saken.

Vi finner det ikke riktig å ilegge deg overtredelsesgebyr dersom tillatelsen ikke er brukt av deg. Vi har derfor funnet å omgjøre vårt vedtak om overtredelsesgebyr som følge av dette.

Klagerett

Du kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra du har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Trond Flydal
fagdirektør

Hege Langeland
seniorrådgiver

Kopi til:
STABBURSDALEN
NASJONALPARKSTYRE

c/o Statsforvalteren i Troms og Finmark 9800 VADSØ
Postboks 700

Stabbursdalen
nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/4822-32

Saksbehandler: Karoline Salmila

Dato: 13.06.2025

Unntatt offentlighet: offl. § 24

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávttošvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kanalarhaan johtokunta	ST 43/2025	17.06.2025

Forvalters innstilling

Behandling av klage i sak ST 33/2025

Sak unntatt offentlighet.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/198-8

Saksbehandler: Karoline Salmila

Dato: 13.06.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávttošvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kanalistarhaan johtokunta	ST 44/2025	17.06.2025

Forvalters innstilling

Med hjemmel i verneforskrift for Stabbursdalen nasjonalpark naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ gis Stabbursdalen grunneierforening dispensasjon til bruk av helikopter i sammenheng med frakt av materiale og utstyr til og fra laksetrappa ved Fossekulpen i Stabbursdalen nasjonalpark. Dispensasjonen gjelder for tre (3) flyvning med landinger. All flyving skal foretas samlet på én (1) dag innenfor tillatt tidsperiode.

Vilkår for dispensasjonen:

- Dispensasjonen for flyving og landing gjelder i perioden 15.07.2025 – 9.08.2025 (uke 29 - 32).
- Denne dispensasjon gjelder for transport av materiale, utstyr og avfall i sammenheng med restaurering av laksetrappa.
- Flyvningen og landing gjelder til GPS koordinat: 35 W 412884 7782575 (se vedlagt oversikts kart).
- Flygerute skal være korteste vei inn og ut av nasjonalparken, og overflyvning under 300 meter i nasjonalparken over Lompolaområdet/ Badjeluoppal skal unngås.
- Unødvendig forstyrrelse av fugle- og dyreliv, samt reinsdyr og andre brukere av området skal unngås.
- Restaureringen av laksetrappa skal ikke medføre skader eller ulemper for naturmangfoldet. Alt avfall/restmaterialer skal fraktes ut av verneområdet etter raskest mulig etter utført oppdrag, senest innen 30. september.
- Lokalt SNO kontaktes før flyvning (Emil Halvorsrud, tlf. 48236037). Oppnås det ikke kontakt skal det sendes tekstmelding.
- Denne dispensasjon må medbringes i felt og fremvises ved kontroll.

- Láhtin siida kontaktes i forkant av flyvingen for å unngå problemer ved reinflytting, som kan forekomme i samme tidsperiode. Kontaktperson er siidaleder Mette Anti Gaup, tlf. 952 80 369.

Søker må selv påse at de innehar alle nødvendige tillatelser for gjennomføring av motorferdselen og tiltaket i nasjonalparken og landskapsvernområdet. Stabbursdalen nasjonalparkstyre har ikke myndighet over motorferdselen etter motorferdselloven eller annet lovverk.

Saksopplysninger

I søknad som kom inn i januar, var det søkt om snøskuter, atv og helikopter. Dette ble behandlet som tre separerte søknader. Behovet som fremkom i forhold til helikopter var:

Tre (3) helikoptertur med tre (3) landinger. De søker mellom 15.7-9.08.2025, og viser til at de ikke ønsker å fly når dverggåsa flyr gjennom nasjonalparken.

Det skal transporteres materialer til vakthytta ifm nødvendig vedlikehold ved fossen, samt å frakte sement og forskalingsmaterialer til hytta i første omgang i vinter med snescoter i tillegg til sandsekker som vi håper at 330 skv vil bidra med et løft i sommer. I tillegg må vi hente ned teller, gjøre oppgraderinger og frakte det opp på snescoter mens det er vinterføre. Størte delen av utstyret vil lagres i hytta i vinter og siste etappe vil utstyret til lakseteller bæres til selve fossen.

Den 05.05.2025 orientere Stabbursdalen grunneierforeningen følgende til nasjonalparkstyret: Stabbursdalen grunneierforeningen har et for frakt av omlag 2000 kg sand (alternativt ferdig pakkede små flomsekker) og noe forskalingsmaterialer og ferdigbetong fra losseplass ved Lompolaveien (Koordinater Nord 7812927.4. Øst 8704421.3) til Stabbursfossen (Koordinater Nord 7810196.18 Øst 866468.51).

Planen er å utføre arbeid ved laksetrappa i august måned når vannstanden i elva er lav.

Den 25.05.2025 sendte Stabbursdalen grunneierforening inn følgende endring til søknaden, etter at forvalter hadde orientert Stabbursdalen grunneierforeningen om at vektbegrensninger til løft hos helikopteret bør sjekkes opp, og orientering om periodene det bør tas særlig hensyn til dverggåsa:

«Takk for info pr. mailer og vår samtale fredag.

Etter avklaringer med Arctic Aviation pr telefon så ser vi for oss følgende scenario:

-Det vil bli TRE løft med materiell opp til Stabbursfossen, det er ca 2,2 tonn som skal opp, og det gir tre turer.

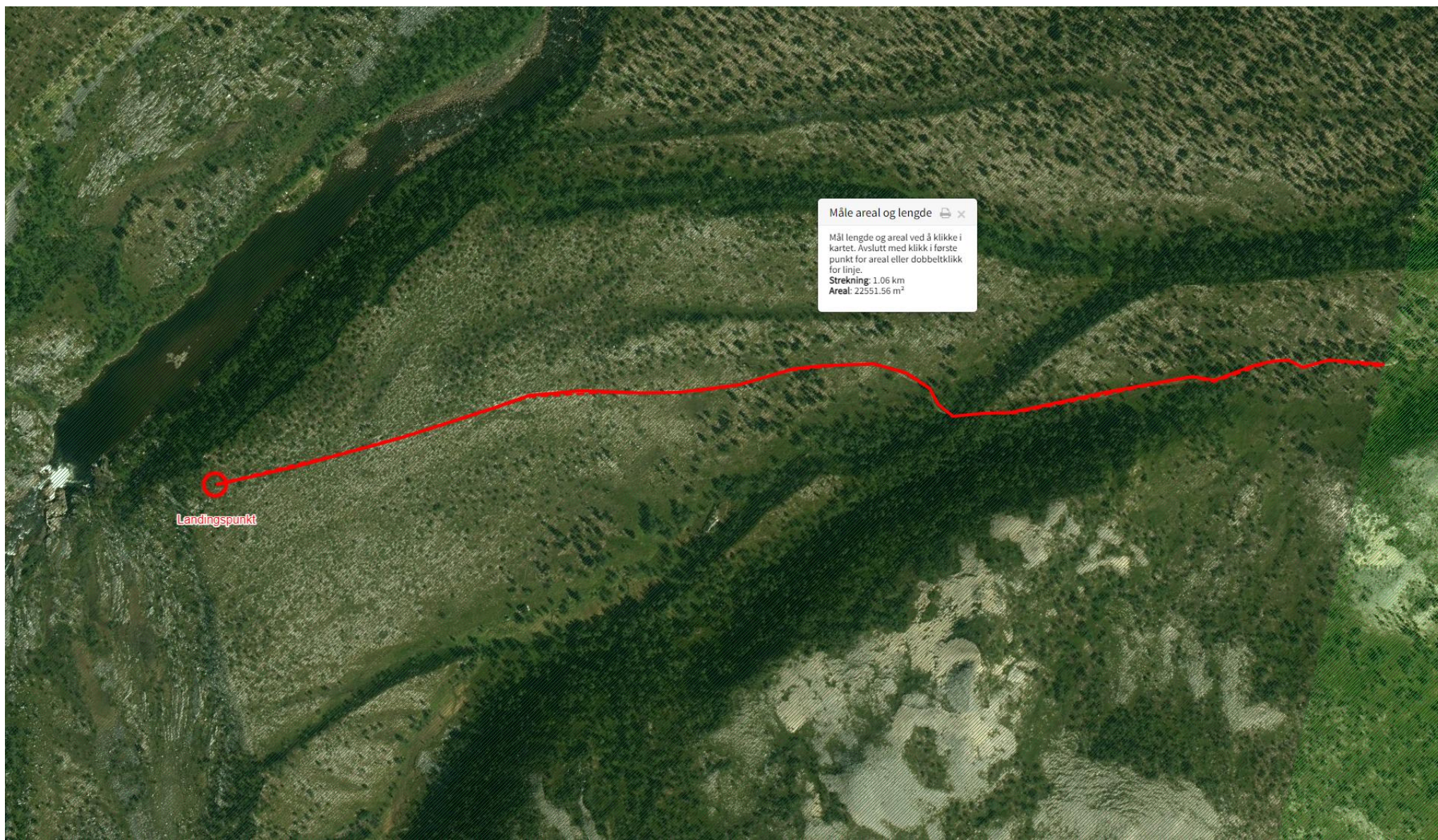
-Alle tre flyvninger gjøres unna på én dag med gunstig flyvær.

-Dette er ønsket gjennomførbart ved lavest mulig vannstand, hhv sist i juli og først i august. Dette samsvarer greit med at vi skal være ferdige uten å komme i konflikt med Dverggåsa.

-Arctic Aviation blir kontrahert av Stabbursdalen Grunneierforening i 1. uke 22».

This topographic map shows the Stabbursfossen area in Norway. The map features the Stabburselva river and the Stabbursfossen waterfall, marked with a black star. Other geographical features include the Stabbursfossen dam, the Stabbursfossen power station, and the Stabbursfossen nature reserve. The map also shows the surrounding landscape with contour lines and place names such as Stabbursfossen, Stabburselva, and Stabbursfossen. A scale bar indicates 1000 meters.

10

Kart over tillat trasé for ATV kjøring og flygerute med landingspunkt i Stabbursdalen nasjonalpark. Lengden på traseen i nasjonalparken er ca. 1 km fra landskapsvernområdet til landingspunkt for helikopteret. Foto-kilde: Kilden.nibio.

Regelverk

Formålet med vernet av Stabbursdalen nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander, jf. § 2 i verneforskriften. I dette inngår blant annet å bevare en del av verdens nordligste furuskog, variert vassdragsnatur og gáisåene med et karakteristisk preg, samt geologiske forekomster og kulturminner. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriftens § 3 punkt 1.1. sier at området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av nye bygninger, påbygging og ombygging av eksisterende bygninger, oppføring av andre varige eller midlertidige innretninger, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving, utfylling og henleggelse av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende. Videre sier § 3 punkt 1.2 at bestemmelsene ikke er til hinder for vedlikehold av lovlige bygninger, reindriftsanlegg og andre innretninger som ikke kan medføre endret bruk.

Motorferdsel er etter motorferdselloven beskrevet som bruk av kjøretøy (bil, traktor, motorsykkel, beltebil, snøskuter o.l.) og båt eller annet flytende eller svevende fartøy drevet med motor, samt landing og start med motordrevet luftfartøy. Av vernebestemmelsene for Stabbursdalen nasjonalpark (jf. punkt 6.1) framgår det at motorferdsel er forbudt i nasjonalparken. Dette gjelder også bruk av luftfartøy under 300 meter. I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, mens § 3 punkt 6.3 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon til noe motorferdsel.

Naturmangfoldloven (nml.) Av naturmangfoldloven § 7 framgår det at prinsippene i loven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. I nml. § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml. § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jf. nml. § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag. Etter § 11 er det tiltakshaver av det omsøkte tiltaket som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. I tillegg skal det etter § 12 tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering av tiltaket som ut fra en samlet vurdering av den tidligere, nåværende og fremtidige bruken av naturmangfoldet gir det samfunnsmessige beste resultatet.

Denne saken må behandles etter § 48 i naturmangfoldloven da det i verneforskriften ikke er åpnet for bruk av helikopter eller ATV til dette omsøkte formålet. Verneforskriftens § 4 sier at

forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48. I nml § 48, tredje ledd, heter det at *«Søknad etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.»* I rundskriv fra Miljødirektoratet «Forvaltning av verneforskrifter», revidert januar 2014, redegjøres det for hvordan nml. § 48 i skal forstås. Her framgår det at bestemmelsen skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Det er i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker som omfattes av bestemmelsen. Det er viktig å merke seg at dispensasjonsregelen i nml § 48 ikke kan brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, og det skal gjøres en vurdering av eventuelle presedensvirkninger. Siktemålet er at verneforskriften ikke uthules gjennom omfattende dispensasjonspraksis.

Vurdering

Nasjonalparken skal forvaltes etter føre var-prinsippet, og i et nasjonalt og internasjonalt helhetlig og langsiktig perspektiv. Stabbursdalen nasjonalpark er leve- og yngleområde for en rekke trua og sårbare arter. Fugle- og dyrelivet er freda mot unødvendig forstyrrelse av alle slag, jf. nml. §§ 9 og 10. Det kan oppstå tilfeller hvor også lovlig ferdsel kan være til skade for fugler, dyreliv, vegetasjon eller kulturminner. Motorisert ferdsel, men også andre ferdselsformer, skal ikke være til hinder for en eventuell oppbygging eller reetablering av sårbare arter. I følge nml. § 5 skal artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt. Man må derfor ta vare på artenes økologiske funksjonsområder. Det generelle motorferdselsforbudet er innført for å skjerme dyre- og plantelivet, tamrein og terrenget for forstyrrelser og kjøreskader. Hensikten med verneformålet er å unngå uønsket og økt motorisert trafikk inn i fjerntliggende og viktige vilt- og utmarksområder. Områdene skal derfor skjermes mot inngrep og forstyrrelser som kan ødelegge eller forringe naturmiljøet og naturkvalitetene som vernet er ment å ivareta.

Kunnskapsgrunnlaget i saken er hentet fra Naturbase (www.naturbase.no), forskningsrapporter, utkastet til forvaltningsplan og utførte kartlegginger og kartdata fra Stabbursdalen. Stabbursdalen har verdens nordligste furuskog, et rikt fugleliv og interessante kvartærgeologiske avsetninger. De store fjellområdene i nasjonalparken er viktig for arter som er avhengige av store områder, deriblant jerv og gaupe. Nasjonalparken er også viktig område for flere rovfuglarter og blant annet de sårbare artene lappspurv og brushane. Furuskogen i Stabbursdalen utgjør med sin nordlige beliggenhet naturlig nok nordgrensa for flere typiske barskogsarter. Nasjonalparken utgjør også viktige beite-, brunst- og kalvingsområde for tamrein. Videre er hekke- og yngletiden over når tiltaket igangsettes, noe som gjør at dyre- og fuglelivet er noe mindre sårbart enn det er på vår og sommer. Forvalter anser kravet til kunnskapsgrunnlaget i nml. § 8 til å være tilstrekkelig for behandling av saken. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor liten vekt.

Forvaltningen bør ta et særskilt hensyn til dverggåsa som flyr gjennom Stabbursdalen nasjonalpark mellom hekkeområde og beiteområdet på Stabbursnes eller øyer i Porsangerfjorden (kilde: Birdlife Norge). Dverggjessene som har hatt vellykket hekking flyr

ned til Stabbursnes fra hekkeområdet på lešjávri (via Stabbursdalen) i midten av august (engang i perioden 10-20. august) og så reiser de igjen fra Stabbursnes mot Finland og videre til Hellas i midten av september (via Stabbursdalen i perioden 5. - 25. september, avhengig av næringsforhold og vær). I praksis betyr det at dverggjess vil bruke Stabbursdalen som flyvekorridor i andre uken av august, og igjen i midten av september. Det er søkt om perioden 15. juni til 15. august for å unngå dverggåsa. Da omsøkte periode har noen dager som kan potensielt forstyrre dverggåsa, vurderer forvalter at perioden det søkes om justeres slik at vil være mulig å frakte materialer på uten å påvirke dverggåsa negativt, jf. nml. § 10.

Reinbeitedistriktet sin beitetid i nasjonalparken er ca. fra 1. april til 15. november. I perioden 15. september til 15. oktober er det brunsttid for rein og spesielt i brunsten er det viktig at reinen får gå spredt og i ro. Tiltaket med frakt av materiale og avfall gjennomføres før brunsttid. Området til laksetrappa er likevel innenfor et høstbeiteområde, så det anmodes generelt om å vise hensyn til reinsdyr under frakt- og restaureringsprosessen.

Denne restaureringen av laksetrappa vurderes som et tiltak som faller inn under verneforskriften §3 punkt 1.2 som sier at vedlikehold av andre innretninger som ikke kan medføre endret bruk er tillatt. Så lenge det kun er snakk om restaurering som ikke medfører endret bruk vurderer forvalter at selve restaureringstiltaket ikke må omsøkes. Det forutsetter at laksetrappen ikke endrer ytre utseende eller funksjon, som tilsier at den får endret bruk eller dimensjon. Under restaureringsarbeidet forutsettes det at tiltaket gjøres så skånsomt og begrenset som mulig, slik at det ikke får ringvirkninger for omgivelsenes og økosystemet rundt. Naturmangfoldloven § 8 setter krav til at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på blant annet effekten av påvirkninger. Det er i dette tilfellet ikke snakk om å lage nye faste anlegg eller terrenginngrep i området. Alt av avfall/restmaterialer forventes fraktes ut så raskt som mulig etter gjennomført restaureringsarbeidet. Påvirkningen fra restaureringen vurderes til å ikke sette nye varige spor så lenge det kun omhandler restaurering av laksetrappa, og tiltaket vurderes derfor isolert sett til ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det skal vurderes om et omsøkt tiltak eller aktivitet kan utføres utenfor vernegrensene hvis et tiltak eller en aktivitet kan ha en negativ effekt på naturmiljøet. I dette tilfellet vil det ikke være hensiktsmessig å utføre tiltaket utenfor verneområdet, da laksetrappa er plassert innenfor nasjonalparken.

Vurdering av motorferdselen

Verneforskriften slår fast at motorisert trafikk til lands og til vanns, herunder lavtflyging under 300 meter og landing med luftfartøy er forbudt. For at forbudet skal ha sin tilsiktede virkning er det viktig at dette håndheves restriktivt. Det er ikke gitt noen unntak i forskriften for å tillate motorferdsel til omsøkte formål, og saken må derfor behandles etter naturmangfoldloven § 48 første ledd, første alternativ, hvor det heter at det kan gjøres unntak fra et vernevedtak dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Begge vilkårene må være oppfylt dersom det skal kunne gis dispensasjon. Tiltaket kommer ikke inn under alternativene sikkerhetssyn eller vesentlig samfunnsmessig betydning. Det vilkåret om at *tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig* og at *tiltaket ikke må stride mot vernevedtakets formål* innebærer at dispensasjonsadgangen er snever. Bestemmelsen er svært streng og det skal foreligge særlige behov ved dispensasjon

til motorferdsel. Det må gjøres en skjønnsmessig og konkret vurdering om dispensasjonen kan gis, med en forutsetning på at vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt.

Vi vet, jf. nml. § 8, at luftfartøy vil medføre en del støy og forstyrrelser som kan ha negative konsekvenser for dyre- og fugleliv, samt tamrein. Utøvere av tradisjonelt friluftsliv kan også bli forstyrret av støy fra motorferdsel, da de blant annet oppsøker nasjonalparken for å oppleve stillheten i naturen.

Vurdering - bruk av helikopter

Å benytte helikopter til et fraktbehov for tunge lass anses som mest hensiktsmessig grunnet tyngden på materialet og utstyret, siden helikopter skåner terrenget for økte kjøreskader, jf. nml. § 12. Helikopter påfører normalt ikke terrengskader ved landing.

Forstyrrelsen fra flyvingen i denne sammenhengen vil være relativt kortvarig og forbigående siden det begrenses til én tur inkludert landing, med flyvning på en kort distanse inn i verneområdet, og forvalter vurderer også at den samlede belastningen (nml. § 10) ikke vil bli for stor, og man tar hensyn til arter som f.eks. dverggåsa ved å unngå de mest kritiske tidsperiodene. Det er snakk om å fly en kort distanse på ca. 1 km inn i nasjonalparken, hvor det flys til og fra det samme landingspunkt. Omfanget av flyvning blir konsentrert i et område som innebærer at det ikke flys lavt over et større areal i nasjonalparken. Forvalter mener korteste trasévalg tvers inn og ut av nasjonalparken gir minst negativ påvirkning på nasjonalparken og bør kunne godkjennes. Det forutsettes da at helikopteret ikke flyr over Lompolaområdet/Badjeluoppal i nasjonalparken når det flys mellom landingspunktene.

Flyaktiviteten skal likevel avgrenses til et minimum, og ved eventuell observasjon av fugle- og dyreliv, som f.eks. rovfugl eller reinsdyr, er det viktig å holde god avstand for å unngå unødvendig forstyrrelser, jf. nml. § 8. Nasjonalparkforvalter anser effekten av påvirkningene i dette tilfellet normalt til å være forholdsvis lav med hensyn til tamrein, fugle- og dyrelivet, når man vurderer lokalitet og landingspunktet i nasjonalparken. Så lenge flyvingen holdes på et minimum, vurderes tiltaket til å være innenfor rammen som satt under vernevedtaket. Den samlede belastningen i forhold til motorisert ferdselen med helikopter i nasjonalparken er generelt vurdert som overkommelig, jf. nml. § 10.

Vi vet at motorisert ferdsel på barmark vil kunne avsette kjørespor og skade på vegetasjon og terreng. Myrer, våtmarker og områder med tynt og fattig jordsmonn er spesielt sårbare for kjøreskader, og i verste fall kan kun én kjøretur i vått terreng sette varige spor, jf. nml. § 8. Bruk av helikopter vil derfor vurderes å være mer hensiktsmessig og skånsom metode, om man skal frakte store mengder materialer, jf. nml. § 12.

Dette isolerte tiltaket med bruk av helikopter vurderes til ikke å skade verneverdiene vesentlig og nml. § 11 om kostnader ved miljøforringelse er derfor ikke vurdert nærmere i saken. Ved å benytte helikopter, fly korteste strekning ut av nasjonalparken og holde seg innenfor anbefalte syv turer innen den begrensede tidsperiode, vil nml. § 12 i være ivarettatt ved innvilgelse av søknaden.

Vurdering - Dispensasjonen

Et viktig kriterium for å kunne innvilge en dispensasjon fra verneforskriften er som nevnt at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene

nevneverdig. Nytteverdien av laksetrappa gjør at tiltaket bør kunne tillates. Tiltaket med restaurering gjøres svært sjeldent og er nødvendig for bevaring av laksetrappa. Det vurderes derfor til at den samlede belastningen ikke vil øke vesentlig ved innvilgelse av en slik dispensasjon, hverken i Stabbursdalen eller andre verneområder. Omfanget av motorferdselen som det søkes om vurderes heller ikke til å øke den samlede belastning av motorferdselen betydelig, jf. nml. § 10. Tiltakets særegenhet gjør at det heller ikke er stor fare for presedensvirkning, siden det er få verneområder som har en laksetrapp med restaureringsbehov, jf. nml. 10.

Samlet belastning tillegges ikke stor vekt på nåværende tidspunkt, jf. nml. § 10, men vil kunne tillegges vekt i fremtidige dispensasjoner hvis bruk av helikopter generelt øker og endres til en form som er i strid med verneformålet og påvirker naturverdiene negativt. Det er derfor viktig med god planlegging for å holde motorferdselen på et nødvendig minimum i nasjonalparken.

Den samlede belastningen økosystemet utsettes for vurderes således å være overkommelig siden det er snakk om restaurering og det er satt en begrensningen i antall turer med ATV og helikopter, samt begrensning til 1 dag hvor flyvningen kan foregå, jf. nml. § 10. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 antas å være ivaretatt grunnet dispensasjonens begrensning. Valg av utstyr til selve restaurering er ikke utdypet i søknaden, kun behovet for helikopter, jf. nml. § 12. Naturmangfoldloven § 11 vil likevel ikke være en problemstilling så lenge søker forholder seg til dispensasjonen og det forutsettes at tiltaket ikke medfører nevneverdig skade på verneverdiene. Nml. § 11 om kostnader ved miljøforringelse er derfor ikke vurdert nærmere i saken. Ved å benytte trase inntegnet på kart og holde seg innenfor anbefalte seks turer, vil nml. § 12 i være ivaretatt ved innvilgelse av søknaden.

Det anses derfor som sannsynlig at begrenset bruk av helikopter til dette formålet i på denne tiden av året ikke vil være i strid med verneformålet eller komme i konflikt med de miljørettslige prinsippene i nml. §§ 8-12.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/4094-7

Saksbehandler: Karoline Salmila

Dato: 13.06.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávttošvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kanalarhaan johtokunta	ST 45/2025	17.06.2025

Forvalters innstilling

Vedtak om forhåndsvarsel for båtvrak, båter i dårlig tilstand eller eierløse båter i Stabbursdalen nasjonalpark eller Stabbursdalen landskapsvernområde. Vedtaket gjelder båtvrak/båter i dårlig tilstand og/eller eierløse båter, som ikke lengere er i bruk og er hensatt over tid i verneområdene for Stabbursdalen.

- (1) Blir en båt vurdert som et båtvrak, i generelt dårlig tilstand eller som eierløs, anses hensettelsen som brudd på verneforskriften § 3 punkt 1.1, 71.1 og 7.2 for Stabbursdalen nasjonalpark eller verneforskriften § 3 punkt 1.1 og 5 for Stabbursdalen landskapsvernområde.
- (2) Videre varsler Stabbursdalen nasjonalparkstyre med forhåndsvarsel (jf. forvaltningsloven § 16) om pålegg om krav til retting og fjerning (naturmangfoldloven § 69). Forhåndsvarsel formidles gjennom annonseringer i avisa/sosiale medier/oppslagstavler på butikker, plakater satt opp i Stabbursdalens verneområder, plakater klistret på samtlige båter langs Stabburselva, samt et informasjonsbrev til grunneiere i Stabbursdalen nasjonalpark og landskapsvernområde.
- (3) Frist for varsling om eierskap av en båt eller et båtvrak til forvaltningen settes til den 17. august 2025. Om nasjonalparkstyret etter denne dato ikke kjenner eierskapet av båt/båtvrak, varsler nasjonalpark om at det vil bli krevd fjerning av båter som er ansett som båtvrak, båt i dårlig tilstand eller eierløs båt, jf. nml. § 71. Vedtak om fjerning varles gjennom direkte dialog med den enkelte eier av båtvrak/båt i dårlig tilstand, eller som plakat klistret fast på båt som vurderes å være eierløs. Frist for klage på vedtak om fjerning settes til den 17. november 2025. Etter klagefrist vil båter/båtvrak som ikke er påklaget bli fjernet av forvaltningen. Fjerning av båtvrak/eierløse båter skjer i samarbeid med Stabbursdalen grunneierforening og Finnmarkseiendommen.

Saksopplysninger

Stabbursdalen nasjonalparkstyre ble kontaktet av Finnmarkseiendommen. Handelens Miljøfond og Norscan Partners jobber med å fjerne båtvrak fra naturen som kan gi forurensing i hele Norge. Stabbursdalen nasjonalparkstyre ønsket å takke ja til tilbudet om å få ryddet bort båtvrak, båter i dårlig tilstand og eierløse båter i Stabbursdalen.

I 2021 talte Statens naturoppsyn at det var minimum 124 båter langs Stabburselva i Stabbursdalen nasjonalpark og landskapsvernområde. Det er veldig mange båter, og mange av dem anses som forsøpling og forlatt. Det har vært behov for å rydde opp i lang tid.

Stabbursdalen grunneierforening, som den største forening i Stabbursdalen med flest grunneiere/medlemmer, ønsker å bidra inn i prosjektet. De skal sørge for den praktiske delen ved å få ut båter/båtvrak som ikke er ønsket i verneområdene. Planen er å sette opp informasjonsskilt i verneområdene, sette informasjonsark fast på samtlige båter, annonsere i aviser, annonsere i sosiale medier/nettsider og sende ut brev til grunneiere i Stabbursdalen, for å orientere om tiltaket. Målet er å nå så mange båteiere som mulig. Etter fastsatt frist vil en båt bli vurdert som eierløs, om ikke eier har meldt seg eller forvaltningen har kjennskap til eierskap på annet vis. Selve tiltaket med å ta ut båter/båtvrak vil ikke starte før vintersesong 2025/2026. Båtene/vrakene vil bli fraktet ut med snøskuter og slede av Stabbursdalen grunneierforening.

Se vedlegg for ytterligere informasjon om prosjektet.

Regelverk

Verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark

Verneformålet med Stabbursdalen nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare en del av verdens nordligste furuskog, variert vassdragsnatur og gáisáene med et karakteristisk preg, samt geologiske forekomster og kulturminner. Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 punkt 1.1 (Landskapet)

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av nye bygninger, påbygging og ombygging av eksisterende bygninger, oppføring av andre varige eller midlertidige innretninger, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving, utfylling og henleggelse av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.

§ 3 punkt 7.1 (Forurensing og støy) - Forurensning og forsøpling er forbudt. All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt.

§ 3 punkt 7.2 (Forurensing og støy) - Avfall skal tas med ut av området.

Verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark

Formålet med vernet av Stabbursdalen landskapsvernområde er å sikre et stort egenartet og vakkert naturlandskap og å sikre et område med verdens nordligste furuskog. Vernet skal beskytte betydelige kvartærgeologiske verdier som bidrar til områdets særpreg.

Ivaretagelsen av naturgrunnlaget er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området nyttes til reindrift, naturopplevelser og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Landskapsvernområdet skal sammen med Stabbursdalen nasjonalpark bidra til å bevare et sammenhengende naturområde med dets mange kulturminner.

Vernebestemmelsene § 3 punkt 1 og 1.1 viser til at området skal vernes mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Det er forbud mot en rekke inngrep, deriblant vegbygging, oppføring, påbygging og ombygging av bygninger og anlegg, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler og fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier og løyper ol. Kulturminner skal beskyttes mot skade. Opplistingen er ikke uttømmende.

Verneforskriften § 3 punkt 5 viser til at forurensning og forsøpling er forbudt. Avfall skal tas med ut av området. All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt.

Naturmangfoldloven (nml.)

Av naturmangfoldloven § 7 framgår det at prinsippene i loven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. I nml. § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml. § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jf. nml. § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag. Etter § 11 er det tiltakshaver av det omsøkte tiltaket som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. I tillegg skal det etter § 12 tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering av tiltaket som ut fra en samlet vurdering av den tidligere, nåværende og fremtidige bruken av naturmangfoldet gir det samfunnsmessige beste resultatet.

§ 69. (retting og avbøtende tiltak)

Myndigheten etter loven kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven. Den som ved å overtre loven eller vedtak med hjemmel i loven forårsaker fare for forringelse av naturmangfoldet, skal sette i verk tiltak for å

forhindre at slik forringelse skjer. Har forringelsen allerede inntrådt, gjelder plikten hindring av ytterligere forringelse og – om mulig – gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak. Tiltak som i seg selv kan medføre miljøforringelse av noen betydning, skal bare iverksettes etter samtykke av myndigheten etter loven eller pålegg etter første ledd.

Plikten til forebygging, utbedring og gjenoppretting gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtrederens skyld og økonomiske stilling, ville være særlig urimelig.

§ 71. (direkte gjennomføring)

Blir et pålegg som inneholder krav som nevnt i § 69 første ledd eller § 70 annet ledd ikke etterkommet av den ansvarlige, kan myndigheten etter loven sørge for iverksetting av tiltakene. Myndigheten etter loven kan også sørge for iverksetting av tiltakene dersom disse haster av hensyn til naturmangfoldet, eller det ikke kan påvises en ansvarlig. Utgifter til tiltak etter første ledd kan kreves dekket av den ansvarlige. Kravet er tvangsgrunnlag for utlegg.

I noen tilfeller kan forvaltningen utføre direkte gjennomføring (jf. nml. § 71) og gjennomføre rettingen på vegne av ansvarshaver for å ivareta verneformålet.

Når forvaltningsorganet blir kjent med at det foreligger en overtredelse som det er aktuelt å følge opp med overtredelsesgebyr eller politianmeldelse, må vedkommende overtreder gjøres oppmerksom på at vedkommende ikke har plikt til å uttale seg, se forvaltningsloven § 48. Denne regelen springer ut av vernet mot selvinkriminering som gir beskyttelse mot å tvinges til å bidra til egen straffeforfølgning gjennom en forklaring eller annen bevisføring som medfører erkjennelse av skyld, og er en del av kravet om rettfærdig rettergang i Den europeiske menneskerettighetskonvensjon artikkel 6 nr. 1.

Vurdering

Stabbursdalen nasjonalpark og landskapsvernområdet skal forvaltes etter føre var-prinsippet, og i et nasjonalt og internasjonalt helhetlig og langsiktig perspektiv.

Stabbursdalen nasjonalpark er leve- og yngleområde for en rekke trua og sårbare arter. Dyrelivet er freda mot unødvendig forstyrrelse av alle slag, jf. nml. §§ 9 og 10. Det kan oppstå tilfeller hvor også lovlig ferdsel kan være til skade for fugler, dyreliv, vegetasjon eller kulturminner. Ferdsel skal ikke være til hinder for en eventuell oppbygging eller reetablering av sårbare arter. I følge nml. § 5 skal artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt. Man må derfor ta vare på artenes økologiske funksjonsområder. I nasjonalparken skal man skjerme dyre- og plantelivet, tamrein og terrenget for negative forstyrrelser og skader. For at forbudet skal ha sin tilsiktede virkning er det viktig at dette håndheves restriktivt.

Verneformålet til nasjonalparken er å unngå uønsket aktivitet og trafikk inn i fjerntliggende og viktige vilt- og utmarksområder. Verneverdiene i nasjonalparken er ikke tilstrekkelig kartlagt og flere av registreringene er svært gamle. Det er gjort sporadiske registreringer av arter, hvor det gjenstår blant annet å utføre flere registreringer av insekter og sopp/lav. Nasjonalparken har sårbare plantearter og det er blant annet registrert jerv og gaupe i nasjonalparken. Fuglelivet er heller ikke tilstrekkelig kartlagt, men det er sporadisk gjort flere

registreringer av nær trua (NT) eller sårbare (VU) fuglearter, jf. nml. § 8. Dyrelivet er freda mot unødvendig forstyrrelse av alle slag. Det kan være at lovlig ferdsel og aktivitet kan være til skade for plante-, fugle- og dyrelivet slik at aktiviteten rammes av § 3 punkt 5.2 i forskriften.

I Stabbursdalen landskapsvernområde skal området skjermes mot inngrep og forstyrrelser som kan ødelegge eller forringe naturmiljøet og naturkvalitetene som vernet er ment å ivareta. I landskapsvernområdet er det landskapet og naturmiljøet som gir området verneverdi. Dette skal ivaretas og ikke forringes. I Stabbursdalen landskapsvernområdet er også verdens nordligste furuskog vernet.

Kunnskapsgrunnlaget i saken er hentet fra Naturbase (www.naturbase.no), forskningsrapporter, utkastet til forvaltningsplan og utførte kartlegginger og kartdata fra Stabbursdalen. Stabbursdalen har verdens nordligste furuskog, et rikt fugleliv og interessante kvartærgeologiske avsetninger, samt variert vassdagsnatur. De store fjellområdene i nasjonalparken er viktig for arter som er avhengige av store områder, deriblant jerv og gaupe. Landskapsvernområdet er også viktig område for flere rovfuglarter og blant annet de sårbare artene lappspurv og brushane. Furuskogen i Stabbursdalen utgjør med sin nordlige beliggenhet naturlig nok nordgrensa for flere typiske barskogsarter. Nasjonalparken utgjør også viktige beite-, brunst- og kalvingsområde for tamrein. Forvalter anser kravet til kunnskapsgrunnlaget i nml. § 8 til å være tilstrekkelig for behandling av saken. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor liten vekt.

Det skal vurderes om et tiltak eller en aktivitet kan utføres utenfor vernegrensene hvis et tiltak eller en aktivitet kan ha en negativ effekt på naturmiljøet, jf. nml. § 10. I dette tilfellet vil det være mulig å frakte bort uønskede båter som ikke er i bruk og som skader naturmangfoldet.

Naturmangfoldloven § 8 setter krav til at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på blant annet effekten av påvirkninger. Hensettelser av båter som blir til båtvrak/dårlig tilstand har negativ påvirkning på verneverdiene, hvor områdene er vernet for å ivareta det naturlige landskapsbildet og det biologiske mangfoldet, jf. nml. § 10. Den mengden med båter gir et negativt inntrykk av naturområdet og det estetiske landskapsbildet, samt at hver enkelt båt kan gi terrengskade over tid. Det forringer områdets kvalitet med tanke på naturmiljø og friluftsliv. Et annet aspekt ved båtene er at de fører til forurensning ved hensettelse over tid og dermed brudd på verneforskriften § 3 punkt 5 i landskapsvernområde, eller §§ 3 punkt 7.1 og 7.2 i nasjonalparken.

I nasjonalparken skal det kunne utøves tradisjonelt friluftsliv, men hvor stor den samla belastningen kan være og hvor mye aktivitet nasjonalparken eller landskapsvernområdet tåler må til enhver tid vurderes, jf. nml. §§ 9 og 10. I nasjonalparken vil det også kunne være aktuelt å regulere organisert ferdsel ved å sette rammer for tidspunkt hvor det ikke bør utøves organisert turistaktivitet. Forvalter vurderer omfanget av denne båtbruken er skadelig for naturmiljøet og bør begrenses gjennom opprydding og informasjon til brukerne av verneområdet, jf. nml. § 10. Føre-var prinsippet anses derfor ikke som relevant i dette tilfellet, jf. nml. 9.

Naturmangfoldloven § 11 er relevant for saken i de tilfeller båter verneforvaltningen vurderer en båt til et vrak/dårlig tilstand og eier ikke ønsker å ta ut båtvraket, enten utført gjennom prosjektet eller på eget initiativ. Hensettelser av mange båter over svært lang tid i verneområdene vil skade verneverdiene. Nml. § 11 om at kostnader ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver vurderes derfor som relevant for saken om en kjent eier ikke vil samarbeide med forvaltningen.

Stabbursdalen nasjonalparkstyre vil tilby kjente eiere av båter eller båtvrak muligheten til å få fraktet båtvrak eller båter som er i dårlig tilstand ut av verneområdet gratis. Dette blir finansiert av Handelens Miljøfond. Den praktiske gjennomføringen utføres av Stabbursdalen grunneierforening. Om en eier ikke ønsker å benytte seg av tilbudet om å få fjernet sitt vrak/båt i dårlig tilstand, vil vedkommende bli orientert om at på et tidspunkt vil det bli stilt krav om at eier må gjennomføre fjerningen på eget initiativ og kostnad.

Det vurderes derfor at hensettelsen av båter over tid, og som er i dårlig tilstand/båtvrak eller er eierløse, er i strid med verneformålet og er i konflikt med de miljørettslige prinsippene i nml. §§ 8-12.

Vurdering av oppfølging av overtredelsen fra forvaltningsmyndigheten

Det er vurdert at det er blitt nødvendig med en reaksjon i saken siden flere båter har blitt stående i landskapsvernområdet og nasjonalparken over urimelig lang tid, uten at de er eller har vært i bruk.

Ved ulovlige hensettelser er det i henhold til naturmangfoldloven (nml.) § 69 forventet at det gjennomføres retting av ulovligheten, som i dette tilfellet primært innebærer fjerning av eierløse båter og båtvrak/båter i dårlig tilstand og forsøpling rundt disse.

Krav om stans, retting og tvangsmulkt etter naturmangfoldloven kapittel IX kan og bør brukes om eier ikke vil rydde opp et båtvrak/båt i særlig dårlig tilstand. Varsel og vedtak om dette kan oppstå. Krav om stans, retting og tvangsmulkt er ikke ansett som straffereaksjoner, men som virkemidler man benytter til å få ansvarlige til å gjennomføre kravene som blir påkrevet i saken. Forvalter anbefaler ikke bruk av straffereaksjon i denne saken, da dette skal være et positivt oppryddingsprosjekt som kan gi positive ringvirkninger i forhold til holdninger om båtbruk i Stabbursdalen. Det er altså ikke aktuelt med bruk av overtredelsesgebyr (nml. § 74.) eller straff gjennom politianmeldelse (nml. § 75) på nåværende tidspunkt.

Ved pålegg av retting er det viktig at pålegget blir overholdt. Som virkemiddel for å få ansvarlige til å gjennomføre rettingen kan tvangsmulkt benyttes, jf. nml. § 73. Det sendes forvarsel om at det vil bli fastsatt tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73 dersom ikke pålegg om retting oppfylles innenfor de fastsatte frister. Tvangsmulkten fastsettes slik at den ansvarlige har mulighet til å unngå den ved å oppfylle plikten. En eventuell tvangsmulkt vil kunne fastsettes til et engangsbeløp eller daglig beløp som påløper hel til rettingen er utført. Ansvarshavende har anledning til å kommentere varselet om tvangsmulkt, men ikke påklage dette. Eventuelle kommentarer og merknader til dette må sendes til nasjonalparkstyret innen 3 uker (15 virkedager) fra dette brevet er mottatt. Nasjonalparkstyret setter konkret ramme for fristen om dette skulle bli behov på et senere tidspunkt.

Om eier ikke ønsker å fjerne sin båt, og forvaltningen anse båten som et båtvrak eller i svært dårlig tilstand, vil forvaltningen orientere eier om at vedkommende vil kunne bli påkrevd at båten som er i dårlig tilstand eller ikke i aktivt bruk skal fjernes på et senere tidspunkt. Da må vedkommende selv sørge for å få båtvraket fjernet på egen bekostning. Det vil da kunne bli stilt krav til eier, med varsel om tvangsmulkt, jf. nml. § 73.

I noen tilfeller kan forvaltningen utføre direkte gjennomføring (jf. nml. § 71) og gjennomføre rettingen på vegne av ansvarshaver for å ivareta verneformålet. henhold til nml. § 71 kan myndigheten etter loven sørge for iverksetting av tiltakene dersom disse haster av hensyn til naturmangfoldet, eller det ikke kan påvises en ansvarlig. Dette gjøres normalt i de tilfeller forvaltningen ikke finnes andre løsninger, eller som i dette tilfellet en bedre og mer effektiv løsning. Normalen er at ansvarlige skal utføre rettingen selv. Om nasjonalparkstyret går til det steget og får båtvrak/båter i dårlig tilstand eller eierløse båter fjernet, vil ansvarlige eier kunne bli stilt økonomisk ansvarlig for gjennomføring av fjerningen av båtene om de ikke takker ja til tilbudet gjennom dette prosjektet. Utgiftene vil da bli krevd dekket av den ansvarlige eier. Hvis pålegget om retting ikke blir etterkommet av ansvarshavende, vil nasjonalparkstyret etter naturmangfoldloven § 71 selv sørge for iverksetting av tiltakene. Forvaltningsmyndigheten skal derfor også forvarsle ansvarshavende om styrets mulighet for direkte gjennomføring og økonomiske konsekvenser av dette.

Når forvaltningsorganet blir kjent med at det foreligger en overtredelse som det er aktuelt å følge opp med overtredelsesgebyr eller politianmeldelse, må vedkommende overtreder gjøres oppmerksom på at vedkommende ikke har plikt til å uttale seg, se forvaltningsloven § 48. Denne regelen springer ut av vernet mot selvinkriminering som gir beskyttelse mot å tvinges til å bidra til egen straffeforfølgning gjennom en forklaring eller annen bevisføring som medfører erkjennelse av skyld, og er en del av kravet om rettferdig rettergang i Den europeiske menneskerettighetskonvensjon artikkel 6 nr. 1.

Om forvaltningslovens §§ 16 og 17:

Forvaltningslovens § 16 (forhåndsvarsling) - Part som ikke allerede ved søknad eller på annen måte har uttalt seg i saken, skal varsles før vedtak treffes og gis mulighet til å uttale seg innen en nærmere angitt frist. Det følger av forvaltningsloven § 17 at parten skal ha adgang til å uttale seg, og regelen om forhåndsvarsling har som formål at parten nettopp skal få anledning til å uttale seg før det fattes vedtak. Forhåndsvarslet skal gjøre greie for hva saken gjelder og ellers inneholde det som anses påkrevd for at parten på forsvarlig måte kan vareta sine interesser. I regelen gis forhåndsvarsel skriftlig, eller gjennom de kanaler og teknikker som er tilgjengelig for å finne en eier. Tar en sak en ny vending, som en part ikke har kunnet forutse, er det rimelig å henvende seg for ny uttalelse. På bakgrunn av formålet i forvaltningsloven § 16, sett i sammenheng med forvaltningens utredningsplikt i forvaltningsloven § 17, må partene få en reell mulighet til å rette opp feil i saksgrunnlaget slik at saken oppnår et riktig resultat. Hvor strengt denne retten bør bedømmes avhenger av sakens viktighet og hvilke interesser som står mot hverandre.